

Komentaras

2012 m. liepos 19 d.

Svarą stiprina baimė dėl euro

Didžiosios Britanijos svaras nuo metų pradžios lito atžvilgiu sustiprėjo 6,5 proc. (kursas pasikeitė nuo maždaug 4 litų iki 4,4 litų už vieną svarą) ir beveik pasiekė aukščiausią tašką nuo 2008 m. rugsėjo. Toks svoro stiprėjimas yra nulemtas euro (su kuriuo susietas litas) silpnėjimo, mat dalis tarptautinių korporacijų kaip atsaką į euro krizę pradėjo laikyti savo lėšas svarais, o ne eurai. Tačiau pažvelgus vien į ekonominių parametų skirtumus tarp Britanijos ir euro zonos matyti, kad priežasčių tolimesniam sparčiam svoro brangimui nėra nebent kiltų dar viena panikos dėl euro banga.

Visų pirma Britanijos centrinis bankas (Bank of England) vos prieš kelias savaites paskelbė apie dar vieną pinigų spausdinimo etapą ir ruošiasi į sistemą įlieti 50 milijardų svarų. Tuo tarpu Europos Centrinis Bankas piniginių skatinimo veiksmų nesiėmė nuo šio vasario, kai išdalino trejų metų paskolas komerciniams bankams.

Taip pat svarbu pažymėti, kad centrinė palūkanų norma Britanijoje yra mažesnė nei Europoje (0,5 proc. prieš 0,75 proc.), o ekspertų prognozuojama infliacija šiemet taip pat bus didesnė Britanijoje nei euro zonoje (atitinkamai 2,7 proc. ir 2,3 proc.). Maža to, ūkio augimo sparta ūkanotasis albijonas šiemet taip pat negalės pasigirti – prognozuojama, kad ten BVP paaugs 0,1 proc. ir vos aplenks recesijoje besimurkdančią euro zoną, kur prognozuojamas 0,5 proc. ūkio susitraukimas.

Vienas svarbiausių ekonominių parametų kalbant apie valiutos kursą – einamosios sąskaitos balansas – taip pat rodo eurą esant fundamentaliai stipresnei valiuta. Britanijos einamoji sąskaita su euro zona jau du dešimtmečius yra deficitinė, o šiemet deficitas, nors ir nedidelis, išliks ir sieks 2,7 milijardus svarų.

Taigi teoriškai ekonominiai fundamentai yra euro pusėje ir ilguoju laikotarpiu euras turėtų susigrąžinti prarastas pozicijas nebent Europos Centrinis Bankas dar labiau sumažintų centrinės palūkanų normas ir/arba pradėtų didinti eurų kiekį sistemoje. Visgi artimiausiais mėnesiais svoro kursą gali palaikyti neigiamos naujienos iš euro zonos.

Lietuvai stiprus svaras visų pirma reiškia didesnę mūsų eksportuojamų prekių konkurencingumą – į Didžiąją Britaniją per pirmus penkis šių metų mėnesius eksportavome 6,8 proc. visų savo prekių įskaitant naftos produktus. Svarui išlikus aukštesnėse taip pat galima tikėtis didesnės nominalios išeivių pervedamų pinigų sumos į Lietuvą.

Svaro ir lito valiutų kursas (litai už vieną svarą)

Rokas Bancevičius, DNB banko vyresnysis analitikas